

مسمومیت کودکان

دکتر حسین حسینیان مقدم-فلوشیپ سم شناسی بالینی و مسمومیتها-دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مسمومیت با فرآورده های نفتی

- کودک را با شرح حال تماس یا بلع فرآورده های نفتی ارزیابی کنید.

مشاهده و استشمام کنید	سوال کنید
<ul style="list-style-type: none"> • علائم و نشانه های خطر • سرفه و تنفس مشکل • بویی که احتمال استفاده از مواد نفتی (نفت ، بنزین ، گازوئیل) را قطعی میکند	<ul style="list-style-type: none"> • از چه زمانی با مواد تماس / بلع داشته است ؟ • با چه ماده ای تماس / بلع داشته است ؟

طبقه بندی کنید :

علائم و نشانه ها	طبقه بندی	اقدام لازم
<ul style="list-style-type: none"> • سرفه و تنفس مشکل یا • نشانه های خطر 	مسمومیت شدید	<ul style="list-style-type: none"> • اقدامات قبل از انتقال (ص ۲۵) را انجام داده و را انجام داده و کودک را بلافاصله انتقال دهید. • تحریک به استفراغ نکنید و شستشوی معده انجام ندهید، زغال فعال ندهید • تعویض لباس کودک، شستشوی بدن و قسمت هایی که به فرآورده های نفتی آغشته است.
<ul style="list-style-type: none"> • بلع یا تماس با مواد نفتی کمتر از ۶ ساعت و نبودن علائم و نشانه های بالا 	مسمومیت متوسط	<ul style="list-style-type: none"> • تحریک به استفراغ نکنید، شستشوی معده انجام ندهید و زغال فعال ندهید. • تعویض لباس کودک، شستشوی بدن و قسمت هایی که به فرآورده های نفتی آغشته است. • بیمار به نزدیک ترین مرکز درمانی (بیمارستان) ارجاع داده شود.
<ul style="list-style-type: none"> • بلع یا تماس با مواد و فرآورده های نفتی بیشتر از ۶ ساعت و نبودن علائم بالا 	مسمومیت خفیف	<ul style="list-style-type: none"> • تحریک به استفراغ نکنید و شستشوی معده انجام ندهید. زغال فعال ندهید. • به مادر بگویید اگر کودک سرفه یا تنفس مشکل پیدا کرد، فوری برگردد. • یک روز بعد کودک را پیگیری کنید.

تماس یا بلع مواد سوزاننده

- کودک با شرح حال تماس یا بلع سوزاننده را ارزیابی کنید

مشاهده و استشمام کنید	سوال کنید
<ul style="list-style-type: none"> • علائم و نشانه های خطر • سوختگی دهان یا مشکل بلع • بویی که احتمال استفاده از مواد سوزاننده (پاک کننده ها ، سفید کننده ها و ...) را قطعی کند	<ul style="list-style-type: none"> • از چه زمانی با مواد تماس / بلع داشته است ؟ • با چه ماده ای تماس / بلع داشته است ؟

طبقه بندی کنید :

علائم و نشانه ها	طبقه بندی	اقدام لازم
<ul style="list-style-type: none"> • در صورت وجود علائم و نشانه های خطر و یا هریک از موارد زیر: • مشکل در عمل بلع • درگیری چشم ها یا دهان 	مسمومیت شدید	<ul style="list-style-type: none"> • اقدامات قبل از انتقال (ص ۲۵) را انجام داده و بلافاصله بیمار را انتقال دهید. • تحریک به استفراغ نکنید و شستشوی معده انجام ندهید، زغال فعال ندهید. • محل و اطراف محل تماس به خصوص چشم ها را با آب تمیز و فراوان و یا نرمال سالین شستشو دهید. • بلافاصله بیمار را انتقال دهید.
<ul style="list-style-type: none"> • بلع یا تماس با مواد سوزاننده کمتر از ۶ ساعت و نبودن علائم و نشانه های بالا 	مسمومیت متوسط	<ul style="list-style-type: none"> • تحریک به استفراغ نکنید، شستشوی معده انجام ندهید و زغال فعال ندهید و در اولین فرصت ممکن آب و شیر به مقدار کم و دفعات متعدد برای رقیق کردن سم به بیمار بدید. • محل و اطراف محل تماس را با آب تمیز و فراوان و یا نرمال سالین شستشو دهید. • بیمار به نزدیک ترین مرکز درمانی (بیمارستان) ارجاع داده شود
<ul style="list-style-type: none"> • بلع یا تماس با مواد سوزاننده بیشتر از ۶ ساعت و نبودن علائم بالا و نشانه های بالا 	مسمومیت خفیف	<ul style="list-style-type: none"> • تحریک به استفراغ نکنید و شستشوی معده انجام ندهید. زغال فعال ندهید و در اولین فرصت ممکن آب و شیر به مقدار کم و دفعات متعدد برای رقیق کردن سم به بیمار بدید. • به مادر بگویید اگر کودک مشکل تنفسی، بینایی و سختی در بلع پیدا کرد، فوری برگردد. • یک روز بعد کودک را پیگیری کنید.

تماس تنفسی یا پوستی و یا بلع مواد حشره کش و سموم دفع آفات گیاهی (ارگانوفسفره و کاربامات)

- کودک با شرح حال تماس پوستی یا استنشاقی و یا بلع مواد حشره کش و سموم دفع آفات گیاهی (ارگانوفسفره) را ارزیابی کنید.

مشاهده و استشمام کنید	سوال کنید
<ul style="list-style-type: none"> • علائم و نشانه های خطر • بررسی وجود میوزیس (مردمک های سوزنی) • بررسی وجود سایر علائم کولینرژیک • استشمام بوی سم	<ul style="list-style-type: none"> • تماس با مواد سمی از چه زمانی بوده است ؟ • با چه سمی تماس داشته است ؟ • در صورت مواجهه با سموم خطرناک غیر ارگانوفسفره و کاربامات بیمار پس از تثبیت علائم حیاتی بدلیل نداشتن اتنی دوت اختصاصی ارجاع گردد

- علائم و نشانه های کولینرژیک : آبریزش زیاد از دهان، تعریق، اسهال، افزایش ترشحات راه های هوایی، اشک ریزش و کرامپ عضلانی، نبض ضعیف، مردمک کوچک می باشد.

Routes of Entry

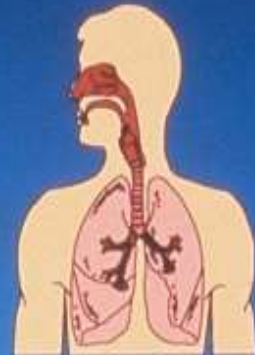

Eyes

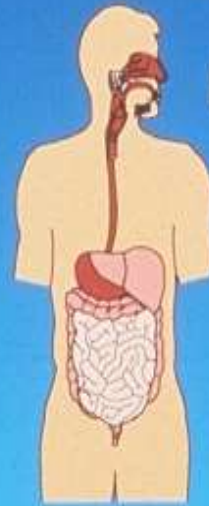

Skin

Lungs

Oral

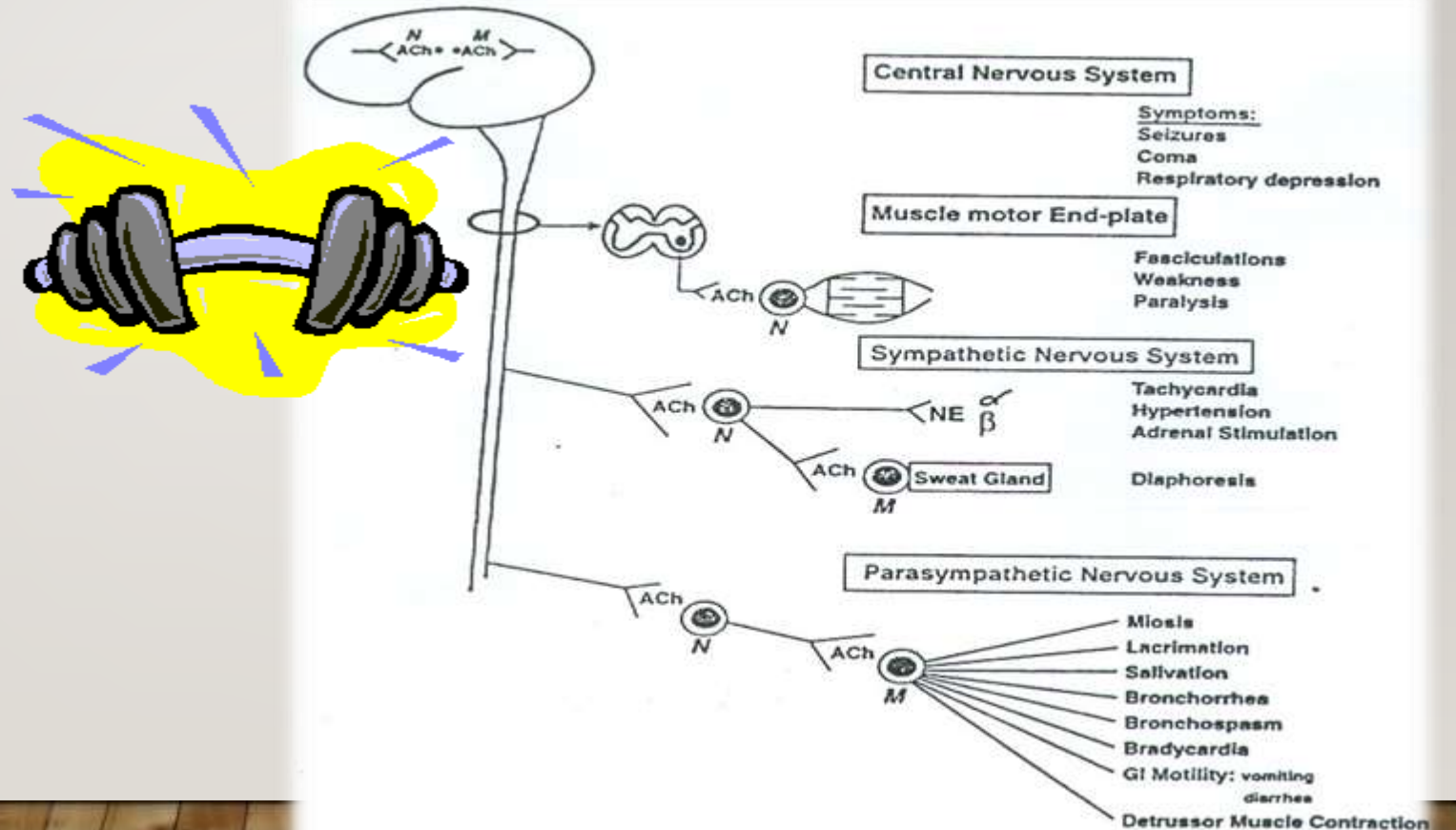

علايم موسكاريني (پاراسمپاتيكي)

DUMBELS

- Diarrhea
- Urination
- Miosis
- Bronchospasm
- Bradycardia
- Bronchorrhea
- Emesis
- Lacrimation
- Salivation

طبقه بندی کنید :

علائم و نشانه ها	طبقه بندی	اقدام لازم
<ul style="list-style-type: none"> یکی از علائم و نشانه های زیر: علائم و نشانه های خطر وجود میوزیس (مردمک های سوزنی) وجود حداقل یکی از علائم کولینرژیک	مسمومیت شدید	<ul style="list-style-type: none"> • اقدامات قبل از انتقال ص ۲۵ را انجام داده و کودک را بلافاصله به نزدیکترین مرکز مسمومیت انتقال دهید. • آتروپین 0.5 mg/kg وریدی در هر دوز تزریق کنید. (آتروپین را با 1 ml نرمال سالین رقیق کنید). • دوز آتروپین را هر ۵ تا ۱۰ دقیقه تکرار کنید تا ترشحات برونش از بین برود. • اگر سم به پوست و لباس کودک ریخته است، لباس های او را در آورده و پوست او را با آب و صابون بشوئید. (چندین بار) • در طی یک ساعت پس از بلع، در صورت مراجعه، زغال فعال (شارکول فعال) $1-2 \text{ g/kg}$ بدهید. • بیمار را وادار به استفراغ نکنید و در صورت امکان، شستشوی معده انجام دهید. • هر ۱۰ دقیقه یک بار تنفس، نبض و سطح هوشیاری را بررسی و ثبت کنید. • در صورتی که کودک تشنج کرده، دیازپام رکتال (مطابق چارت مانا) بدهید.

طبقه بندی کنید :

علائم و نشانه ها	طبقه بندی	اقدام لازم
<ul style="list-style-type: none"> • تماس و یا بلع مواد حشره کش یا سموم دفع آفات گیاهی کمتر از ۶ ساعت • عدم وجود میوزیس (مردمک های سوزنی) • وجود حداقل یک علامت کولینرژیک * 	مسمومیت متوسط	<ul style="list-style-type: none"> • اگر سم به پوست و لباس کودک ریخته است، لباس های او را درآورده و پوست او را با آب و صابون بشوئید. • در طی یک ساعت پس از بلع در صورت مراجعه ۱-۲ gr/kg فعال (شارکول فعال) بدهید. • بیمار را وادار به استفراغ نکنید و در صورت امکان، شستشوی معده انجام دهید. • کودک را ۲۴ ساعت زیر نظر بگیرید و مراقب بروز نشانه های خطر باشید. • در اولین فرصت برای بررسی بیشتر به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید. • به مادر بگویید اگر کودک مشکل پیدا کرد، فوری برگردد. • به مادر بگویید یک روز بعد برای پیگیری مراجعه کند.
<ul style="list-style-type: none"> • بلع مواد حشره کش یا سموم دفع آفات گیاهی بیشتر از ۶ ساعت و عدم وجود علائم و نشانه های بالا 	احتمال مسمومیت	<ul style="list-style-type: none"> • به مادر اطمینان خاطر دهید. • در صورت بروز علائم خطر یا نشانه های کولینرژیک فورا برگردد. • یک روز بعد کودک را پیگیری کنید.

مسمومیت دارویی

- کودک با شرح حال مسمومیت دارویی یا مواد مخدر را ارزیابی کنید.

مشاهده کنید	سوال کنید
<ul style="list-style-type: none"> • نشانه های خطر • علائم شوک مانند تعریق ناگهانی یا اندام های سرد • تنفس مشکل • افزایش درجه حرارت بدن (42 درجه سانتی گراد یا بالاتر • هیپوترمی • علائم کولینرژیک (اندازه مردمک ها)	<ul style="list-style-type: none"> • چه دارویی ؟ • از چه زمانی ؟ • چقدر ؟ • چه علائمی ؟ (استفراغ ، اسهال ، درد شکمی ، مدفوع خونی یا ادرار صورتی رنگ و ...)

طبقه بندی کنید :

اقدام لازم	طبقه بندی	علائم و نشانه ها
<ul style="list-style-type: none"> • اقدامات قبل از انتقال (ص ۲۵) را انجام داده و کودک را بلافاصله به نزدیکترین مرکز مسمومیت انتقال دهید. • در صورتی که کودک تا یک ساعت پس از بلع مراجعه کرده، تحریک به استفراغ کنید و در صورت امکان شستشوی معده (داروهای با طول عمر طولانی تر نیز بعد از یک ساعت شستشو مؤثر است) انجام دهید. 	<p>مسمومیت شدید دارویی</p>	<p>در صورت وجود هر یک از علائم و نشانه های خطر یا</p> <ul style="list-style-type: none"> • تنفس مشکل • استفراغ یا مدفوع خونی • هیپوترمی یا هیپوترمی • علائم کولینرژیک یا آنتی کولینرژیک • خوردن نامعلوم از هر دارو <p>بلع بیش از:</p> <p>۲۰mg/kg از آهن المنتال یا ۱۴۰mg/kg استامینوفن یا ۳۰۰mg/kg آسپیرین یا ۲۰۰mg/kg ایبوپروفن یا</p> <ul style="list-style-type: none"> • هر داروی دیگر بالاتر از دوز درمانی (اعصاب، آرامبخش، فشار خون، دیابت)

طبقه بندی کنید :

علائم و نشانه ها	طبقه بندی	اقدام لازم
<ul style="list-style-type: none"> • نشانه های استفراغ یا اسهال یا درد شکمی و بلع کمتر از: ۲۰mg/kg از آهن المنتال یا ۱۴۰mg/kg استامینوفن یا ۲۰۰mg/kg ایبوپروفن یا ۱۵۰-۳۰۰mg/kg آسپیرین 	<p>مسمومیت متوسط دارویی</p>	<ul style="list-style-type: none"> • اگر کودک طی یک ساعت پس از بلع، آورده شده است، شستشوی معده انجام دهید. • کودک کودک را ۶ ساعت زیر نظر بگیرید و دوباره معاینه کنید. • اگر ادرار صورت رنگ است، فوری ارجاع دهید. • در صورت باقی ماندن نشانه ها، کودک را به بیمارستان ارجاع دهید. • در صورت منفی شدن علائم و نشانه های بالینی، به مادر بگویید اگر کودک مشکل پیدا کرد، فوری برگردد.
<ul style="list-style-type: none"> • بلع کمتر از: ۲۰mg/kg از آهن المنتال یا ۱۴۰mg/kg استامینوفن یا ۱۵۰mg/kg آسپیرین یا ۲۰۰mg/kg ایبوپروفن 	<p>مسمومیت خفیف دارویی</p>	<ul style="list-style-type: none"> • کودک را حداقل ۴ ساعت تحت نظر بگیرید و چنانچه تظاهر بالینی نداشت به طور موقت ترخیص کنید. • دوازده ساعت بعد کودک را دوباره معاینه نمایید. • به مادر بگویید اگر کودک مشکل پیدا کرد، فوری برگردد.

مسمومیت با مواد مخدر

- کودک با شرح حال مصرف مواد مخدر را ارزیابی کنید.

مشاهده کنید	سوال کنید
<ul style="list-style-type: none"> • علائم و نشانه های خطر • تنفس کند و مشکل • سیانوز • استفراغ • خواب آلودگی • مردمک تنگ • خارش	<ul style="list-style-type: none"> • از چه نوع ماده مخدری؟ • چه مقداری؟ • چه زمانی؟ • سابقه مواجهه یا مصرف مزمن؟

NDC 67457-292-02

Naloxone Hydrochloride Injection, USP

0.4 mg/mL

For Intravenous, Intramuscular or
Subcutaneous Use

 Mylan

Rx only

10 x 1 mL Single-Dose Vials

طبقه بندی کنید :

اقدام لازم	طبقه بندی	علائم و نشانه ها
<ul style="list-style-type: none"> • کنترل تشنج (ارجاع به مبحث تشنج و احیا) • اگر کودک دارای آپنه تنفسی، هیپوپنه و برادی پنه و یا کاهش سطح هوشیاری بود • تزریق نالوکسان وریدی / عضلانی با دوز 0,1mg/kg (حداکثر ۲ میلی گرم در هر تزریق) به فاصله ۲-۳ دقیقه تا هوشیاری کامل بیمار و نرمال شدن تنفس • در صورت پاسخ به درمان و سطح هوشیاری قابل قبول ۳/۲ مقدار دوز تجویز شده اولیه دارو را در سرم قندی برای یک ساعت تجویز کنید و این عمل را تارسیدن به مرکز مجهز ادامه دهید. • پس از تثبیت وضعیت بیمار فوراً به نزدیک ترین مرکز مسمومیت ارجاع دهید. 	<p>مسمومیت شدید</p>	<p>در صورت وجود هر یک از علائم و نشانه های خطریا</p> <ul style="list-style-type: none"> • تنفس کند و سطحی (هیپوپنه و برادی پنه) • تشنج • سیانوز • کاهش سطح هوشیاری / کما • میوزیس

طبقه بندی کنید :

علائم و نشانه ها	طبقه بندی	اقدام لازم
در صورت وجود علائم استفراغ خارش	مسمومیت خفیف	در صورتی که کودک تا ۲ ساعت پس از بلع مراجعه کرده، در صورت هوشیاری قابل قبول شستشوی معده انجام دهید. (مخدرهای با طول عمر طولانی تریا مقدار زیاد ترکیبات جامد بعد از ۲ ساعت نیز مؤثر است). زغال فعال (شارکول فعال) ۱gr/kg بدهید همراه با ملین.
مشکوک به مصرف هر مقدار از هر نوع ماده مخدر بدون علائم بالینی	احتمال مسمومیت	حداقل ۲۴ ساعت تحت نظارت دقیق قرار دهید. در صورت عدم امکان نظارت دقیق ارجاع دهید.

مارگزیدگی

- کودک با شرح حال مارگزیدگی را ارزیابی کنید.

مشاهده کنید	سوال کنید
<ul style="list-style-type: none"> • علائک و نشانه های خطر • درد موضعی یا تورم • نکرور موضعی • مشکل در بلعیدن و صحبت کردن • ادرار قهوه ای تیره تا سیاه رنگ • مشکل تنفسی • افتادگی پلک و فلج عضلات • خونریزی خارجی از لثه ها و زخم ها و علائم خونریزی داخلی خصوصا خونریزی داخل جمجمه • آزمون لخته مثبت	<ul style="list-style-type: none"> • چه موقع کودک گزیده شده است ؟ • آیا درد موضعی شدیدی دارد ؟

طبقه بندی کنید :

اقدام لازم	طبقه بندی	علائم و نشانه ها
<ul style="list-style-type: none"> • زخم را تمیز کنید • روی محل گزیدگی را برش ندهید و با دهان زهر را مکش نکنید. • از کمپرس یخ به هیچ عنوان استفاده نکنید. • اندام آسیب دیده (دست یا پا) را با آتل بی حرکت و در سطح پایین تراز قلب نگه دارید. • در صورت وجود علائم نورو توکسیک، از محل انگشتان تا قسمت پروگزیمال محل گزش را بانداز کنید. • از تورنیکه استفاده نکنید. • اقدامات قبل از انتقال ص ۲۵ را انجام داده و بلافاصله کودک را منتقل کنید. 	<p>مارگزیدگی با مسمومیت</p>	<p>علائم و نشانه های خطر و یا هریک از علائم زیر:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تمایل به خونریزی ** • درد موضعی شدید و یا تورم • مشکل در بلع یا در تنفس • آزمون لخته مثبت *** • گزیدگی ناحیه سر، گردن و تنه • نکروز موضعی • ادرار قهوه ای تیره • افتادگی پلک و فلج عضلات • خونریزی خارجی از لته ها، زخم ها و علائم خونریزی داخلی خصوصاً خونریزی داخل جمجمه

طبقه بندی کنید :

علائم و نشانه ها	طبقه بندی	اقدام لازم
شرح حال مارگزیدگی بیشتر از ۶ ساعت و عدم وجود هیچ یک از علائم و نشانه های بالا	مارگزیدگی بدون مسمومیت	<ul style="list-style-type: none"> • از کمپرس یخ به هیچ عنوان استفاده نکنید. • زخم را تمیز کنید. • وضعیت واکسیناسیون کزاز را بررسی کنید. • برای ۸ تا ۱۲ ساعت کودک را زیر نظر بگیرید و دوباره بررسی کنید. • به مادر آرامش خاطر دهید و بگویید اگر کودک مشکلی پیدا کرد، فوری برگردد.

پنتاوالان

- افعی گرزہ *vipera lebetina*
- افعی زنجانی *vipera albicornuta*
- افعی جعفری *echis carnatus*
- افعی شاخدار *pseudocerates persicus*
- افعی قفقازی *Agkistrodon halys*

اكتاوالان

- پنج نوع افعى و سه نوع كبرا
- خراسان
- سمنان
- يزد
- گلستان
- مازندران

پروتکل کشوری درمان مارگزیدگی:

3- 5 ویال	وجود علامت تورم موضعی خفیف بدون علائم سیستمیک	خفیف
6- 10 ویال	گسترش تورم به نواحی بالاتر از محل گزش وجود علائم سیستمیک (مانند پارستزی، تهوع و استفراغ، اسهال، ضعف، تعریق و لرز) - تغییرات آزمایشگاهی خفیف: افزایش خفیف $PT \uparrow$ ، $PTT \uparrow$ ، کاهش خفیف $\downarrow$ تعداد پلاکتها و $\downarrow$ میزان فیبرینوژن، $\uparrow$ هموگلوبین	متوسط
20-10 ویال	گسترش تورم به تمام اندام درگیر با وجود علائم و نشانه های سیستمیک شدید مانند نارمائی تنفسی، افت فشار خون، شوک، خو تریزی، تغییر سطح هوشیاری، فاسیکولاسیون عضلانی و تشنج (و اختلالاتی آزمایشگاهی شدید) افزایش شدید $PTT \uparrow$ ، $PT \uparrow$ ، کاهش شدید تعداد پلاکتها $\downarrow$ و $\downarrow$ میزان فیبرینوژن	شدید

شدت مارگزیدگی بر اساس علائم بالینی؛

شدت	تظاهرات
خفیف	فقط علائم موضعی ، بدون علائم سیستمیک و آزمایشگاهی
متوسط	پیشرفت ادم ، نشانه‌های خفیف یا متوسط عمومی ، یا علائم آزمایشگاهی کم یا متوسط
شدید	تظاهرات موضعی همراه با علائم عمومی شدید تهدید کننده حیات و تغییرات آزمایشگاهی شدید

Severity Score	Classification	Sign & symptoms	FAB A
0 (Dry)	No envenomation	Fang marks, minimal pain	-
1	Mild	Fang marks, pain, 1-5 inches of edema, erythema during 1st 12 hr, No systemic symptoms	+
2	Mod	Fang marks, pain, 6-12 inches of edema, erythema in 1st 12 hr, Systemic symptoms may be present with rapid progression from grade 1; bloody ooze from bite site may be seen	+
3	Severe	Fang marks, pain, edema greater than 12 inches, systemic symptoms; coagulation defects after pit viper; signs of grades 1 and 2 in rapid progression	++
4	Very severe	Local reaction develops rapidly; edema may involve ipsilateral trunk; ecchymosis, necrosis, and blebs and blisters develop; at tightly restrictive fascial tension may even be great enough to restrict arterial flow	+++

گزش حشرات ، عقرب یا رتیل

- کودک با شرح حال گزش حشرات ، عقرب یا رتیل را ارزیابی کنید.

مشاهده کنید

- علائم و نشانه های خطر
- علائم شوک مانند تعریق ناگهانی یا اندام سرد
- تنفس مشکل یا استریدور
- اختلال دید
- درد عضلانی متناوب
- محل گزیدگی یا وجود نیش
- علائم خونریزی دهنده
- نکروز پوستی
- علائم عصبی

طبقه بندی کنید

علائم و نشانه ها	طبقه بندی	اقدام لازم
<ul style="list-style-type: none"> وجود علائم و نشانه های خطر و یا هر یک از علائم زیر: علائم شوک تنفس مشکل یا استریدور اختلال دید درد عضلانی متناوب علائم خونریزی دهنده، علائم عصبی 	گزش شدید	<ul style="list-style-type: none"> از کمپرس آب سرد یا یخ به شکل متناوب برای کاهش درد و تورم موضعی استفاده کنید. زخم را تمیز کنید. روی محل گزیدگی را برش ندهید، با دهان زهر را مکش نکنید و از تورنیکه استفاده نکنید. به دنبال شوک آنافیلاکسی یا علائم آنافیلاکسی قریب الوقوع (مانند خارش عمومی، خشونت صدا، تورم زبان کوچک) بگردید و اقدامات زیر را به سرعت انجام دهید: آدرنالین ۰/۲ml (۰/۰۱ mg/kg) عضلانی آمپول کلرفنیرامین مالنات ۱-۲mg عضلانی / وریدی هیدروکورتیزون ۵۰-۱۰۰mg عضلانی / وریدی نبولایزر سالبوتامول یا اسپری آن در صورت وجود اسپاسم برونش اقدامات قبل از انتقال ص ۲۵ را انجام داده و بیمار را بلافاصله انتقال دهید.

طبقه بندی کنید

علائم و نشانه ها	طبقه بندی	اقدام لازم
• واکنش (تحریک موضعی)	گزش غیرشدید	<ul style="list-style-type: none"> • زخم را تمیز کنید. • وضعیت واکسیناسیون کزاز را بررسی کنید. • شربت دیفن هیدرامین تجویز کنید. • در صورت نیاز، استامینوفن بدهید. • کودک را به مدت ۶ تا ۱۲ ساعت زیر نظر بگیرید. اگر علائم پیدا کرد فوری ارجاع دهید. • به مادر آرامش خاطر دهید و بگویید اگر کودک مشکلی پیدا کرد، فوری برگردد.

Androctonus Crassicanda
Black Fat Tail

همی اسکرپیوس لپتوروس

آنتی ونوم عقرب

- **پلی والان** بر علیه **شش** نوع عقرب خطرناک ایران
- عقرب سیاه اندرکتونوس کراسیکودا
- عقرب دم سیاه بوتتوس سلسئی
- عقرب سیاه پرزدار بوتتوس
- عقرب زرد مزوبوتوس اپئوس
- عقرب زرد ادنتوبوتوس دوریه
- عقرب گادیم همی اسکورپیوس لپتوروس

آنتی ونوم عقرب

- گزش عقرب در کودکان به ویژه سن زیرشش سال و محل گزش در سر و گردن خطرناک تر است .
- تجویز آنتی ونوم :
- عقرب های خطرناک بومی
- بروز علایم سیستمیک
- وبا توجه به پروتکل منطقه ای

تست قبل از تجویز؟

توجه به توصیه کارخانه سازنده

در صورت دریافت قبلی سرم اسبی

0.2 سی سی انتی ونوم تزریق بین پوستی

انتظار بعد از سی دقیقه

در افراد با سابقه تنگی نفس و آسم و آلرژی

ابتدا 0.2 سی سی انتی ونوم رقیق شده به نسبت یکدهم یا یک صدم بین پوستی

افراد بدون سابقه موارد بالا

نیاز به تست پوستی نمیباشد

پایان
